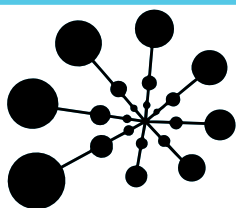

ANALIZA WPŁYWU SPOŁECZNEGO PODREČZNIK

Jaan Aps

Social Entrepreneurship Support Network
of the Baltic Sea Region

Estonian Social
Enterprise Network

Erasmus+

Spis treści

WSTĘP	3
-------	---

NASZA DROGA DO STANDARYZACJI

Informacje podstawowe	5
-----------------------	---

KSZTAŁTOWANIE TEORII ZMIANY

Zarys ogólny	6
Definicja grupy docelowej	7
Identyfikacja potrzeby lub problemu	9
Nasze wyniki i wpływ społeczny	11
Nasze działania i ich efekty	13
Uwarunkowania sukcesu	15
Weryfikacja Teorii Zmiany	17

STUDIUM PRZYPADKÓW WERYFIKUJĄCE TEORIĘ

Zarys ogólny	18
--------------	----

ANEKS: WSKAŹNIKI ORGANIZACYJNE

Zarys ogólny	20
--------------	----

DODATKOWE ŹRÓDŁA	21
------------------	----

WSTĘP

Nasz materiał edukacyjny adresowany jest do wszystkich, którzy w sposób praktyczny chcą rozwinąć swoje umiejętności związane z analizą wpływu społecznego, społecznym oddziaływaniem. Mamy nadzieję, że zarówno kadra nauczycielska, jak i studenci, którzy uczestniczą w kursach czy warsztatach tematycznych dotyczących ekonomii społecznej lub społecznej przedsiębiorczości skorzystają z zebranej tu wiedzy w równym stopniu, jak animatorzy zmiany społecznej, praktycy, których celem jest ustanowienie lub szczegółowe przeanalizowanie swojego podejścia do społecznej zmiany.

Powodem istnienia każdego przedsiębiorstwa społecznego lub innej organizacji społecznej, jest tworzenie pozytywnej zmiany, która w innych warunkach, czy okolicznościach zwyczajnie by nie zaistniała. Dodatkowo instytucje te są zobowiązane do wprowadzenia tejże zmiany w jak najszerszy i głęboki (systemowy) sposób. W przeciwnym razie, grupa docelowa skorzysta z oferty innych organizacji działających w podobnym do naszego obszarze. Podczas gdy przedsiębiorstwa społeczne świetnie posługują się narzędziami służącymi do analizy płynności finansowej i kadrowej, wiele z nich nie radzi sobie z analizą wpływu i mapowaniem swojego oddziaływania. Powody tego stanu rzeczy są różne. Wytyczanie nieuchwytnych, trudnych do osiągnięcia celów oraz ograniczone źródła to tylko dwa z nich.

Kiedy w 2012 roku powołano Estońską Sieć Przedsiębiorczości Społecznej, ja jako jeden z jej założycieli uważałem, że dostarczenie konkretnych rozwiązań związanych z mapowaniem wpływu społecznego jest jednym z najpilniejszych i najważniejszych celów organizacji. Do tej pory udało nam się stworzyć jednolite, standardowe dla wszystkich estońskich organizacji społecznych rozwiązanie, które z grubsza zaakceptowano jako standardowy sposób mapowania wpływu społecznego. Narzędzie to zostało wypróbowane przez wiele organizacji należących do naszej sieci (jako nieformalne kryterium członkostwa). Również inne czołowe organizacje społeczne w Estonii wyraziły chęć przetestowania go (np. Estońskie Stowarzyszenie Dużych Rodzin). Wciąż doskonalimy metodologię, jednak samo narzędzie okazało się być na tyle interesujące, że jego finansowaniem zainteresowało się

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (które w Estonii jest odpowiedzialne za rozwój społeczeństwa obywatelskiego). Dzięki temu, rząd przekształcił je w ogólnodostępny portal internetowy.

W procesie tworzenia standardu kluczowa jest faza testowania danego narzędzia na jak największej liczbie przypadków odbiegających od owego standardu. Krótko mówiąc, tworzenie nowych norm i testowanie ich na różnorodnej próbie to podstawa sukcesu. Za naszym produktem stoją konkretni ludzie. Dlatego tak bardzo jestem wdzięczny za możliwości jakie dał mi Program Erasmus+ i projekt pt.: „Rozwój przedsiębiorczości społecznej w regionie Morza Bałtyckiego”. Z jednej strony projekt ten umożliwił nam dotarcie do doświadczonych interesariuszy z regionu objętego przedsięwzięciem i wykorzystanie ich „know-how”, z drugiej strony pozwolił na sfinansowanie przygotowania i druk niniejszego podręcznika.

Pragnę podziękować pani Olivii Verev za jej zaangażowanie oraz stworzenie koncepcji publikacji dostępnej dla jak najszerzego grona odbiorców. Jestem również wdzięczny koordynatorce projektu realizowanego ramach programu Erasmus + pani Renate Lukjanska i wszystkim partnerom projektu, którzy nie tylko uczestniczyli w transgranicznej wymianie poglądów i koncepcji, ale też uczyni niniejszą publikację bogatą intelektualnie i praktycznie użyteczną.

Jaana Aps

Członek Zarządu Estońskiej Sieci Przedsiębiorstw Społecznych

Adres do kontaktu: jaan@sev.ee

Projekt „Rozwój przedsiębiorczości społecznej w regionie Morza Bałtyckiego” jest realizowany w ramach programu Erasmus+ i współfinansowany przez Unię Europejską.

Publikacja sfinansowana z funduszy Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną.

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

NASZA DROGA DO STANDARYZACJI

Droga od identyfikacji potrzeby stworzenia standardu mapowania wpływu społecznego do stworzenia portalu internetowego opartego na obszernej metodologii była niezwykle ciekawa. Dla użytkowników tego podręcznika niech będzie przekonującym i zachęcającym fakt, że wszystkie idee i narzędzia zostały z powodzeniem przetestowane przez dziesiątki organizacji społecznych w Estonii.

Kilka z takich interesujących doświadczeń estońskich przedsiębiorstw społecznych przedstawiam poniżej:

[illegible]

Proces ten był ekscytującą podróżą edukacyjną dla wielu liderów społecznych.

KSZTAŁTOWANIE TEORII ZMIANY

Planowanie strategiczne to z reguły niezwykle skomplikowany proces. Wymyśla się różnorodne narzędzia, przeważnie po to, by usatysfakcjonować różne potrzeby samych autorów strategii. Teoria zmiany, model logiczny, teoria programu... Tak naprawdę możesz łatwo wybrać narzędzie, które wpisuje się w „Twój styl” i naturę pytania, które badasz w odniesieniu do strategicznych wyzwań, które stawiasz przed sobą. Kluczowe jest aby pamiętać, że każde narzędzie definiujące i mapujące wpływ musi jasno określać drogę przebytą z punktu A do punktu B, czyli od problemu do rozwiązania.

Powszechnie przyjmuje się, że schematy strategiczne używane są do opisywania zamierzonego wpływu w odniesieniu do całej organizacji. Z naszej praktyki wynika jednak, że takie podejście jest mało pomocne. Sugerujemy, aby zdefiniować grupę docelową możliwie jak najprecyzyjniej i jak najbardziej wąsko. Oczywiście, każda organizacja ma zazwyczaj więcej niż jedną (osobną lub powiązaną) grupę docelową. Wtedy oczywiste jest stworzenie tylu teorii zmiany, ile grup docelowych, tak by jedna teoria przypadła na jedną, określoną grupę.

DEFINIOWANIE GRUPY DOCELOWEJ

Większość organizacji społecznych, które borykają się z zanalizowaniem wpływu społecznego zdefiniowały swoje grupy docelowe zbyt szeroko. Przykładowo, zdanie „stoimy na straży praw wszystkich dzieci w naszym kraju” brzmi jak przyjemna misja, ale kompletnie nie pasuje do planowania i analizowania wpływu.

Dla uniknięcia błędu „robienia wszystkiego dla wszystkich i nie wywierania żadnego wpływu” konieczne jest zdefiniowanie swojej grupy docelowej możliwie najbardziej precyzyjnie i wąsko. Przygotowaliśmy zestaw pytań, które mogą w tym pomóc. Poniżej prezentujemy kilka przykładów działań opartych na naszej metodologii, które mogą być przydatne w odniesieniu do konkretnych grup docelowych.

CHARAKTERYSTYKA GRUPY DOCELOWEJ	JĘZYK KOMUNIKACJI	WIEK	OBSZAR
☒ Mieszkaniec terenu na którym działa dana organizacja	☒ Estoński	☐ 0-3 lata	☐ Narva
☐ Uczeń (szkoła)	☐ Rosyjski	☐ 4-8 lat	☒ Tartu
☐ Student (uniwersytet)	☐ Angielski	☐ 7-13 lat	☒ Pärnu
☐ Rodzic	☐ Inny	☐ 14-17 lat	☐ Tallinn
☒ Osoba pracująca	☐	☒ 18-26 lat	☐ Powiat (województwo) 1/15
☐ ...		☒ 27-65 lat	☐ Powiat (województwo) 2/15
		☐ 66 lat	☐ ...

Warsztaty w Pärnu

DEFINIOWANIE GRUPY DOCELOWEJ

POTRZEBY LUB PROBLEMY W ODNIESIENIU DO NASZEJ GRUPY DOCELOWEJ

Srednio 33% ludzi żyjących w Estonii jest bezpośrednio dotkniętych problemem wahania nastroju lub zaburzeniami związanymi ze stresem. Stres, depresja i wypalenie sprawia, że ludziom trudno jest funkcjonować i radzić sobie z czynnościami i sytuacjami dnia codziennego takimi jak praca, studia, czy relacje z innymi ludźmi.

PRECYZYJNIE I WĄSKO ZDEFINIOWANA GRUPA DOCELOWA

Osoby pracujące cierpiące z powodu stresu i zaburzeń nastroju w Tartu i w Pärnu

NASZE DZIAŁANIA I REZULTATY

Psychoedukacyjna praca grupowa i trening (zarówno programy długoterminowe, jak i krótkie sesje treningowe), poradnictwo indywidualne i grupowe wsparcie online wspierające rozwój personalny dla osób z problemami wzmacnia ich poczucie własnej wartości i aktywność oraz zdolności radzenia sobie na różnych płaszczyznach życia. Poszerzają się ich umiejętności interpersonalne i pozytywne wzorce zachowań.

FORUDSÆTNINGER FOR SUCCESS

1. At mennesker tilsidesætter den fordom at kun "skøre" mennesker behøver at håndtere problemer omkring psykisk sygdom eller at man bør holde den slags problemer for sig selv.
2. At de er interesserede i og klar til at forandre sig
3. At vores personale er kvalificerede og har adgang til tilstrækkelig professionel supervision.

NASZE REZULTATY I WPLYW

Stan emocjonalny osób cierpiących na wahania nastrojów i zespół zaburzeń stresu poprawił się. Ich zdolność do radzenia sobie z wyzwaniami życia codziennego wzrosła.

Stan emocjonalny uczestników programu długoterminowego poprawił się – negatywne symptomy zmniejszyły się o 25 – 30%. Osoby te prowadzą bardziej aktywny tryb życia. Jakość ich relacji z innymi ludźmi i życia zawodowego poprawiły się, a ich poczucie własnej wartości wzrosło. Ludzie ci nabyli nowe umiejętności interpersonalne i radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi. Ich nastawienie do życia i zachowanie stały się bardziej pozytywne.

IDENTYFIKACJA POTRZEBY LUB PROBLEMU

Kiedy wspominamy o potrzebie/problemie, dlaczego definiujemy go jako problem jedynie odnoszący się do naszej grupy docelowej, a nie będący rzeczywistym jej problemem? Organizacje zajmujące się rzecznictwem pewnie zgadłyby jaka jest odpowiedź. W wielu przypadkach dobra kondycja naszej grupy docelowej w rzeczywistości zależy od behawioralnych wyborów innych ludzi, którzy nie uważają siebie za mających jakiś problem. My, przedsiębiorcy społeczni możemy być tak naprawdę jedynymi, którzy myślą, że reakcje tychże osób (lub ich brak) jednak problem stanowią.

W takich przypadkach musimy zbudować dwie teorie zmiany. Pierwsza z nich definiuje naszą główną grupę docelową. Druga opisuje drogę pozytywnych zmian związanych z grupą docelową, której wybory wpływają na samopoczucie naszej głównej grupy docelowej. Ilustracja poniżej przedstawia jeden z typowych przykładów, czyli problem, który bezpośrednio odnosi się do członków grupy docelowej. Ilustracja jest fragmentem naszej metodologii prezentującej kilka przykładów z ostatecznej listy potrzeb/ problemów.

Lista ogólnych potrzeb/ problemów

☐	Dochód i sytuacja materialna
☒	Zdrowie fizyczne i psychiczne (samopoczucie)
☐	Zachowanie (decyzja zrobienia lub nie robienia czegoś)
☐	Wysokie ryzyko urazów
☐	...

Lista szczegółowych, konkretnych potrzeb/problemów nawiązująca do listy ogólnej

DOBRE SAMOPOCZUCIE (KONDYCJA PSYCHICZNA)	
☒	Stres, wypalenie
☐	Wahania nastrojów (w tym depresja i nerwice)
☐	Inne psychiczne i behawioralne zaburzenia
☐	...

Na co dokładnie chcemy mieć wpływ?

IDENTYFIKACJA POTRZEBY LUB PROBLEMU

POTRZEBY LUB PROBLEMY W ODNIESIENIU DO NASZEJ GRUPY DOCELOWEJ

Średnio 33% ludzi żyjących w Estonii jest bezpośrednio dotkniętych problemem wahania nastroju lub zaburzeniami związanymi ze stresem. Stres, depresja i wypalenie sprawia, że ludziom trudno jest funkcjonować i radzić sobie z czynnościami i sytuacjami dnia codziennego takimi jak praca, studia, czy relacje z innymi ludźmi.

PRECYZYJNIE I WĄSKO ZDEFINIOWANA GRUPA DOCELOWA

Osoby pracujące cierpiące z powodu stresu i zaburzeń nastroju w Tartu i w Pärnu

NASZE DZIAŁANIA I REZULTATY

Psychoedukacyjna praca grupowa i trening (zarówno programy długoterminowe, jak i krótkie sesje treningowe), poradnictwo indywidualne i grupowe wsparcie online wspierające rozwój personalny dla osób z problemami wzmacnia ich poczucie własnej wartości i aktywność oraz zdolności radzenia sobie na różnych płaszczyznach życia. Poszerzają się ich umiejętności interpersonalne i pozytywne wzorce zachowań, kompetencer og strategier til at håndtere deres situation samt et positivt adfærdsmønster.

UWARUNKOWANIA SUKCESU

1. Ludzie nie zważają na przesady, że tylko „szaleni” ludzie mają do czynienia z problemami psychicznymi lub że te kwestie powinny być utrzymywane w tajemnicy.
2. Są zainteresowani i gotowi do zmiany.
3. Nasz zespół jest w pełni wykwalifikowany i ma dostęp do profesjonalnego nadzoru.

NASZE REZULTATY I WPŁYW

Stan emocjonalny osób cierpiących na wahania nastrojów i zespół zaburzeń stresu poprawił się. Ich zdolność do radzenia sobie z wyzwaniami życia codziennego wzrosła. Stan emocjonalny uczestników programu długoterminowego poprawił się – negatywne symptomy zmniejszyły się o 25 – 30%. Osoby te prowadzą bardziej aktywny tryb życia. Jakość ich relacji z innymi ludźmi i życia zawodowego poprawiły się, a ich poczucie własnej wartości wzrosło. Ludzie ci nabyli nowe umiejętności interpersonalne i radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi. Ich nastawienie do życia i zachowanie stały się bardziej pozytywne.

NASZE REZULTATY I WPŁYW

W języku akademickim istnieje zasadnicza różnica pomiędzy terminami „rezultaty” i „wpływ” (oddziaływanie). Jednak osiągnięcie zewidencjonowanych rezultatów jest prawie niemożliwe dla większości oddolnie działających organizacji społecznych, które mapują swój wpływ za pomocą ograniczonych środków.

Według nas, znaczną pomocą dla organizacji byłoby gromadzenie przez nie możliwie jak największej ilości informacji dotyczących tematyki zmiany. Im precyzyjniej grupa docelowa jest zdefiniowana, tym prościej jest nam uzyskać jakościowe dane o (potencjalnych) powiązaniach pomiędzy pierwotną sytuacją, naszym faktycznym działaniem i finalnym rezultatem.

Poniższy przykład ilustruje jedną z prób opisu rezultatów i wpływu. Organizacja zmierzyła zmiany związane ze stanem emocjonalnym i występowaniem negatywnych symptomów uczestników programu. Schemat przedstawia tylko jeden ze wskaźników ilościowych. Jednak, jeżeli zaistnieje taka potrzeba, są dostępne inne dane liczbowe.

Nasze rezultaty (wyniki) i
wpływ ukazujące oczekiwany
wpływ w przyszłości i
bezpośrednie
oddziaływanie naszych
przedsięwzięć

Stan emocjonalny osób cierpiących na wahania nastrojów i zespół zaburzeń stresu poprawił się. Ich zdolność do radzenia sobie z wyzwaniami życia codziennego wzrosła.

Stan emocjonalny uczestników programu długoterminowego poprawił się – negatywne symptomy zmniejszyły się o 25 – 30%. Osoby te prowadzą bardziej aktywny tryb życia. Jakość ich relacji z innymi ludźmi i życia zawodowego poprawiły się, a ich poczucie własnej wartości wzrosło.

Ludzie ci nabyli nowe umiejętności interpersonalne i radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi. Ich nastawienie do życia i zachowanie stały się bardziej pozytywne.

NASZE REZULTATY I WPŁYW

**POTRZEBY LUB PROBLEMY
W ODNIESIENIU DO NASZEJ
GRUPY DOCELOWEJ**
Średnio 33% ludzi żyjących
w Estonii jest bezpośrednio
dotkniętych problemem
wahania nastroju lub
zaburzeniami związanymi
ze stresem. Stres, depresja
i wypalenie sprawia, że ludziom
trudno jest funkcjonować
i radzić sobie z czynnościami
i sytuacjami dnia codziennego
takimi jak praca, studia, czy
relacje z innymi ludźmi.

**PRECYZYJNIE I WĄSKO
ZDEFINIOWANA GRUPA
DOCELOWA**
Osoby pracujące cierpiące
z powodu stresu i zaburzeń
nastroju w Tartu i w Pärnu

NASZE DZIAŁANIA I REZULTATY
Psychoedukacyjna praca
grupowa i trening (zarówno
programy długoterminowe,
jak i krótkie sesje treningowe),
poradnictwo indywidualne
i grupowe wsparcie online
wspierające rozwój personalny
dla osób z problemami
wzmocnia ich poczucie własnej
wartości i aktywność oraz
zdolności radzenia sobie na
różnych płaszczyznach życia.
Poszerzają się ich umiejętności
interpersonalne i pozytywne
wzorce zachowań
kompetencji og strategier til at
håndtere deres situation samt et
positivt adfærdsmønster.

UWARUNKOWANIA SUKCESU
1. Ludzie nie zwążają na
przesady, że tylko „szaleni”
ludzie mają do czynienia z
problemami
psychicznymi lub że te kwestie
powinny być utrzymywane
w tajemnicy.
2. Są zainteresowani i gotowi
do zmiany.
3. Nasz zespół jest w pełni
wykwalifikowany i ma dostęp
do profesjonalnego nadzoru.

NASZE REZULTATY I WPŁYW

Stan emocjonalny osób
cierpiących na wahania
nastrojów i zespół zaburzeń
stresu poprawił się. Ich
zdolność do radzenia
sobie z wyzwaniami życia
codziennego wzrosła.
Stan emocjonalny uczestników
programu długoterminowego
poprawił się – negatywne
symptomy zmniejszyły się
o 25 – 30%. Osoby te prowadzą
bardziej aktywny tryb życia.
Jakość ich relacji z innymi
ludźmi i życia zawodowego
poprawiły się, a ich poczucie
własnej wartości wzrosło.
Ludzie ci nabyli nowe
umiejętności interpersonalne
i radzenia sobie z sytuacjami
kryzysowymi. Ich nastawienie
do życia i zachowanie stały
się bardziej pozytywne.

NASZE DZIAŁANIA I ICH EFEKTY

Działania i ich efekty stanowią kamienie milowe dla członków grupy docelowej w momencie, gdy przenoszą ich z mało zadowalającej teraźniejszości do pożądaney przyszłości. Dlatego w procesie planowania zmiany w życiu należy uwzględniać jedynie jasno zdefiniowane działania prowadzące do wymiernych i pożądaných efektów. Działania, które nie mają przełożenia na efekt, a jedynie „miło je realizować” powinny być pominięte w tworzeniu planu zmiany.

Ilustracja poniżej przedstawia kilka przykładów poprawnych i dobrze zdefiniowanych efektów. To również pokazuje jak każdy z nich może (i powinien) zostać wyrażony ilościowo.

Wybór wskaźników mierzących efekty

☒	Liczba osób, które otrzymały pomoc psychologiczną
☒	Liczba utworzonych przez nas grup wsparcia
☒	Liczba osób, które uczestniczyły w grupach wsparcia
☐	...

Dane odnoszące się do wskaźników

☒	Liczba osób, które otrzymały pomoc psychologiczną Wpisz rok i liczbę	
☒	Liczba utworzonych przez nas grup wsparcia Wpisz rok i liczbę	
☒	Liczba osób, które uczestniczyły w grupach wsparcia Wpisz rok i liczbę	
☐	...	

Wybór wskaźników
mierzących efekty

NASZE DZIAŁANIA I REZULTATY

**POTRZEBY LUB PROBLEMY
W ODNIESIENIU DO NASZEJ
GRUPY DOCELOWEJ**
Średnio 33% ludzi żyjących
w Estonii jest bezpośrednio
dotkniętych problemem
wahania nastroju lub
zaburzeniami związanymi
ze stresem. Stres, depresja
i wypalenie sprawia, że ludziom
trudno jest funkcjonować
i radzić sobie z czynnościami
i sytuacjami dnia codziennego
takimi jak praca, studia, czy
relacje z innymi ludźmi.

NASZE DZIAŁANIA I REZULTATY

Psychoedukacyjna praca
grupowa i trening (zarówno
programy długoterminowe,
jak i krótkie sesje treningowe),
poradnictwo indywidualne
i grupowe wsparcie online
wspierające rozwój personalny
dla osób z problemami
wzmocnia ich poczucie własnej
wartości i aktywność oraz
zdolności radzenia sobie na
różnych płaszczyznach życia.
Poszerzają się ich umiejętności
interpersonalne i pozytywne
wzorce zachowań.

**PRECYZYJNIE I WĄSKO
ZDEFINIOWANA GRUPA
DOCELOWA**
Osoby pracujące cierpiące
z powodu stresu i zaburzeń
nastroju w Tartu i w Pärnu

UWARUNKOWANIA SUKCESU

1. Ludzie nie zwazają na przesady, że tylko „szaleni” ludzie mają do czynienia z problemami psychicznymi lub że te kwestie powinny być utrzymywane w tajemnicy.
2. Są zainteresowani i gotowi do zmiany.
3. Nasz zespół jest w pełni wykwalifikowany i ma dostęp do profesjonalnego nadzoru.

NASZE REZULTATY I WPŁYW

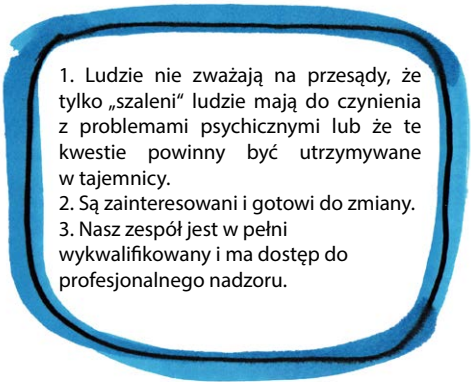
Stan emocjonalny osób
cierpiących na wahania
nastrojów i zespół zaburzeń
stresu poprawił się. Ich
zdolność do radzenia
sobie z wyzwaniami życia
codziennego wzrosła.
Stan emocjonalny uczestników
programu długoterminowego
poprawił się – negatywne
symptomy zmniejszyły się
o 25 – 30%. Osoby te prowadzą
bardziej aktywny tryb życia.
Jakość ich relacji z innymi
ludźmi i życia zawodowego
poprawiły się, a ich poczucie
własnej wartości wzrosło.
Ludzie ci nabyli nowe
umiejętności interpersonalne
i radzenia sobie z sytuacjami
kryzysowymi. Ich nastawienie
do życia i zachowanie stały
się bardziej pozytywne.

UWARUNKOWANIA SUKCESU

Analizowanie uwarunkowań sukcesu zwiększa wartość teorii zmiany jako narzędzia planowania i postępu. Wiele schematów pozostaje czysto teoretycznych i omija kluczowe aspekty związane z implementacją bezpośrednio zwiększającą prawdopodobieństwo sukcesu. Projektując ścieżkę pozytywnej zmiany analiza tych uwarunkowań pomaga wykreować w miarę wyraźny obraz „prawdziwego życia” naszej grupy docelowej.

Ilustracja poniżej przedstawia trzy przykłady takich realnych przesłanek. Oczywiście, identyfikacja tych uwarunkowań to tylko pierwszy krok. Rezultaty analizy powinno się wykorzystać od razu w momencie szkicowania planu działania i określania źródeł dla implementacji naszej teorii zmiany. Ponadto, warto wybrać kilka wskaźników i sprawdzać regularnie, czy wciąż są spełniane.

**Proszę opisać
najistotniejsze przesłanki,
które powinny przyczynić się
do osiągnięcia przez
Ciebie sukcesu**

-
1. Ludzie nie zważają na przesady, że tylko „szaleni” ludzie mają do czynienia z problemami psychicznymi lub że te kwestie powinny być utrzymywane w tajemnicy.
 2. Są zainteresowani i gotowi do zmiany.
 3. Nasz zespół jest w pełni wykwalifikowany i ma dostęp do profesjonalnego nadzoru.

UWARUNKOWANIA SUKCESU

POTRZEBY LUB PROBLEMY W ODNIESIENIU DO NASZEJ GRUPY DOCELOWEJ

Średnio 33% ludzi żyjących w Estonii jest bezpośrednio dotkniętych problemem wahania nastroju lub zaburzeniami związanymi ze stresem. Stres, depresja i wypalenie sprawia, że ludziom trudno jest funkcjonować i radzić sobie z czynnościami i sytuacjami dnia codziennego takimi jak praca, studia, czy relacje z innymi ludźmi.

PRECYZYJNIE I WĄSKO ZDEFINIOWANA GRUPA DOCELOWA

Osoby pracujące cierpiące z powodu stresu i zaburzeń nastroju w Tartu i w Pärnu

NASZE DZIAŁANIA I REZULTATY

Psychoedukacyjna praca grupowa i trening (zarówno programy długoterminowe, jak i krótkie sesje treningowe), poradnictwo indywidualne i grupowe wsparcie online wspierające rozwój personalny dla osób z problemami wzmacnia ich poczucie własnej wartości i aktywność oraz zdolności radzenia sobie na różnych płaszczyznach życia. Poszerzają się ich umiejętności interpersonalne i pozytywne wzorce zachowań.

UWARUNKOWANIA SUKCESU

1. Ludzie nie zważają na przesady, że tylko „szaleni” ludzie mają do czynienia z problemami psychicznymi lub że te kwestie powinny być utrzymywane w tajemnicy.
2. Są zainteresowani i gotowi do zmiany.
3. Nasz zespół jest w pełni wykwalifikowany i ma dostęp do profesjonalnego nadzoru.

NASZE REZULTATY I WPŁYW

Stan emocjonalny osób cierpiących na wahania nastrojów i zespół zaburzeń stresu poprawił się. Ich zdolność do radzenia sobie z wyzwaniami życia codziennego wzrosła. Stan emocjonalny uczestników programu długoterminowego poprawił się – negatywne symptomy zmniejszyły się o 25 – 30%. Osoby te prowadzą bardziej aktywny tryb życia. Jakość ich relacji z innymi ludźmi i życia zawodowego poprawiły się, a ich poczucie własnej wartości wzrosło. Ludzie ci nabyli nowe umiejętności interpersonalne i radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi. Ich nastawienie do życia i zachowanie stały się bardziej pozytywne.

WERYFIKACJA TEORII ZMIANY

Chwila prawdy:
czy to wszystko ma
jakikolwiek sens?

Koncepcję stojącą za właściwą teorią zmiany winno testować się wielokrotnie (wciąż na nowo) i regularnie z różnymi grupami docelowymi (beneficjentami projektu, ekspertami zewnętrznymi itp.). Jednak najlepszym rozwiązaniem w tym pomagającym jest gromadzenie i analizowanie danych odnoszących się do Twoich rezultatów i wpływu, jak również informacji o zmianie potrzeb związanych z Twoją grupą docelową.

POTRZEBY LUB PROBLEMY W ODNIESIENIU DO NASZEJ GRUPY DOCELOWEJ

Średnio 33% ludzi żyjących w Estonii jest bezpośrednio dotkniętych problemem wahania nastroju lub zaburzeniami związanymi ze stresem. Stres, depresja i wypalenie sprawia, że ludziom trudno jest funkcjonować i radzić sobie z czynnościami i sytuacjami dnia codziennego takimi jak praca, studia, czy relacje z innymi ludźmi.

NASZE DZIAŁANIA I REZULTATY

Psychoedukacyjna praca grupowa i trening (zarówno programy długoterminowe, jak i krótkie sesje treningowe), poradnictwo indywidualne i grupowe wsparcie online wspierające rozwój personalny dla osób z problemami wzmacnia ich poczucie własnej wartości i aktywność oraz zdolności radzenia sobie na różnych płaszczyznach życia. Poszerzają się ich umiejętności interpersonalne i pozytywne wzorce zachowań.

NASZE REZULTATY I WPŁYW

Stan emocjonalny osób cierpiących na wahania nastrojów i zespół zaburzeń stresu poprawił się. Ich zdolność do radzenia sobie z wyzwaniami życia codziennego wzrosła. Stan emocjonalny uczestników programu długoterminowego poprawił się – negatywne symptomy zmniejszyły się o 25 – 30%. Osoby te prowadzą bardziej aktywny tryb życia. Jakość ich relacji z innymi ludźmi i życia zawodowego poprawiły się, a ich poczucie własnej wartości wzrosło.

Ludzie ci nabyli nowe umiejętności interpersonalne i radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi. Ich nastawienie do życia i zachowanie stały się bardziej pozytywne.

PRECYZYJNIE I WĄSKO ZDEFINIOWANA GRUPA DOCELOWA

Osoby pracujące cierpiące z powodu stresu i zaburzeń nastroju w Tartu i w Pärnu

UWARUNKOWANIA SUKCESU

1. Ludzie nie zważają na przesady, że tylko „szaleni” ludzie mają do czynienia z problemami psychicznymi lub że te kwestie powinny być utrzymywane w tajemnicy.
2. Są zainteresowani i gotowi do zmiany.
3. Nasz zespół jest w pełni wykwalifikowany i ma dostęp do profesjonalnego nadzoru.

STUDIUM PRZYPADKÓW WERYFIKUJĄCE TEORIĘ ZMIANY

Jak sprawdzić, czy Twoja teoria zmiany to naprawdę narzędzie służące transformacji? A może trafi ono raczej do następnej edycji książki pt. „Najlepsze bajki przedsiębiorstw społecznych?”

Większość organizacji rozpoczynających swoją przygodę z pomiarem efektywności swoich działań dysponuje jedynie danymi ilościowymi związanymi z prowadzonymi działaniami i rezultatami, które nie pokazują rzeczywistej zmiany (bądź jej braku). Jednym z rozwiązań tego problemu jest gromadzenie różnorodnych historii (przypadków), na których teoria zmiany mogłaby być z powodzeniem testowana. Ważne jest, aby każda historia spełniała kilka ważnych kryteriów kwalifikacyjnych. Przydatne są bowiem przykłady, które opisują indywidualny przypadek jednostki, odzwierciedlający główne aspekty opisywane w teorii zmiany, zaprojektowane dla całej grupy docelowej.

Prawdą jest, że posiadanie tylko jednej historii wcale nie udowadnia, że teoria zmiany jest poprawna. Liczba historii powinna odzwierciedlać średnią, reprezentatywną próbę liczby osób poddanych naszemu oddziaływaniu. Analiza poszczególnych, pojedynczych przypadków może doprowadzić do istotnych wniosków, skutkujących modyfikacją teorii zmiany lub jej pominięciem.

„Najlepsze bajki o
przedsiębiorstwach
społecznych”

STUDIUM PRZYPADKÓW WERYFIKUJĄCYCH TEORIĘ ZMIANY

„Nasz bohater”

Ze względu na ciężką niepełnosprawność, oficjalne dokumenty Katarzyny stwierdzają, że jej niezdolność do pracy sięga 80%. Katarzyna cierpi między innymi na wrodzoną wadę serca, nadwzroczność i jest zbyt niską jak na swój wiek.

Potrzeba związana z nią/z nią

Dziewczyna była całkowicie zależna finansowo od swoich rodziców. Mimo, iż przez jakiś czas pracowała w centrum pracy chronionej oferującej usługi krawieckie i od czasu do czasu w punkcie ksero, nie mogła pozwolić sobie na wyjście ze znajomymi czy pójście na koncert.

Nasze działania i ich efekty

Sytuacja ekonomiczna rodziny pogorszyła się, kiedy rodzice Kasi przeszli na emeryturę. Katarzyna zgłosiła o pracę na rynku otwartym. Wysłała np. CV do sieci sklepów warzywnych Rimi. Jednak większość ofert okazywała się niewłaściwa ze względu na niepełnosprawność dziewczyny.

Nasze wyniki

W 2011 roku rodzina Kasi usłyszała o Centrum Abikäsi. Znalazła zajęcie przy wprowadzaniu danych. Początki pracy (polegającej na pisanu na klawiaturze) były dla niej trudne, jednak z czasem praca ta okazała się dla niej perfekcyjna – ciągłe ruszanie palcami usprawniło kondycję jej rąk. Po dwóch miesiącach treningu i praktyki, efektywność Katarzyny wzrosła o 200%.

Nasz wpływ

Kasia mówi, że jej życie nabrało kolorów i że w końcu osiągnęła finansową niezależność. Teraz regularnie chodzi na basen, koncerty, kupuje płyty kompaktowe i spotyka się na kawie z przyjaciółmi.

Historia Katarzyny

Ze względu na ciężką niepełnosprawność, oficjalne dokumenty Katarzyny stwierdzają, że jej niezdolność do pracy sięga 80%. Katarzyna cierpi między innymi na wrodzoną wadę serca, nadwzroczność i jest zbyt niską jak na swój wiek. Dziewczyna była całkowicie zależna finansowo od swoich rodziców. Mimo, iż przez jakiś czas pracowała w centrum pracy chronionej oferującej usługi krawieckie i od czasu do czasu w punkcie ksero, nie mogła pozwolić sobie na wyjście ze znajomymi czy pójście na koncert.

Sytuacja ekonomiczna rodziny pogorszyła się, kiedy rodzice Kasi przeszli na emeryturę. Katarzyna aplikowała o pracę na rynku otwartym. Wysłała np. CV do sieci sklepów warzywnych Rimi. Jednak większość ofert okazywała się niewłaściwa ze względu na niepełnosprawność dziewczyny.

W 2011 roku rodzina Kasi usłyszała o Centrum Abikäsi. Znalazła zajęcie przy wprowadzaniu danych. Początki pracy (polegającej na pisanu na klawiaturze) były dla niej trudne, jednak z czasem praca ta okazała się dla niej perfekcyjna – ciągłe ruszanie palcami usprawniło kondycję jej rąk. Po dwóch miesiącach treningu i praktyki, efektywność Katarzyny wzrosła o 200%.

Kasia mówi, że jej życie nabrało kolorów i że w końcu osiągnęła finansową niezależność. Teraz regularnie chodzi na basen, koncerty, kupuje płyty kompaktowe i spotyka się na kawie z przyjaciółmi.

ZAŁĄCZNIK: WSKAŹNIKI ORGANIZACYJNE

Wiele osób spoza Twojej branży może nie zdawać sobie sprawy z tego, że każda zmiana zazwyczaj wymaga skoordynowanych, długoterminowych działań. Dlatego niezwykle przydatne jest, aby teorii zmiany towarzyszyło kilka istotnych informacji o Twojej organizacji. Czasem jasne komunikowanie potrzeb powoduje wzrost potencjału i umożliwia wykreowanie jeszcze większej zmiany.

Działania i wskaźniki osiągnięcia rezultatów Liczba osób do których dotarliśmy...	2011-2012	2012-2013	Zmiana (%)
...zmagających się z wahaniami nastroju	213	760	257%
...z edukacją rodzicielską	35	284	711%
... poprzez internetowe grupy wsparcia	1970	2400	22%
Pokaż kolejne lata	☒	☒	

ORGANIZACJA BĘDĄCA PRZEDSIĘBIORSTWEM SPOŁECZNYM

Wskaźniki finansowe	2011-2012	2012-2013	Zmiana (%)
Przychód	56 669€	42 145€	-26%
Przychód ze sprzedaży	8 646€	13 211€	53%
Pokaż kolejne lata	☒	☒	

DODATKOWE ŹRÓDŁA DOSTĘPNE W JĘZYKACH NARODOWYCH

DANIA

1. Przewodnik Ministra Edukacji Danii o tworzeniu Teorii Zmiany – link znajdziesz tutaj!
2. Przykład Raportu SROI autorstwa Poradnictwa Kryzysowego Gallo z 2014 roku – link znajdziesz tutaj!
3. Przykład Raportu na temat Analizy Wpływu Fundacji Specjalistów z 2013 roku – link znajdziesz tutaj!

ESTONIA

1. Podręcznik analizy społecznego wpływu dla obywatelskich organizacji społecznych – link znajdziesz tutaj!
2. Raport dotyczący rezultatów i wpływu społecznego estońskich przedsiębiorstw społecznych – link znajdziesz tutaj!
3. Wideo na temat analizy wpływu społecznego dla gmin, które współpracują z przedsiębiorstwami społecznymi i innymi organizacjami obywatelskimi – link znajdziesz tutaj!

FINLANDIA

1. Raport ESR z projektu „Trzecie źródło” (2013 rok) o mierzalnej metodologii; zawiera również linki do baz danych, banków wskaźników, publikacji itp. - link znajduje się tutaj!
2. Jelli – Kompilacja, która prezentuje użyteczne narzędzia i linki do pomiarów metodologii wpływu – link znajduje się tutaj!
3. Podręcznik rachunkowości społecznej – link znajduje się tutaj!
4. Metoda Sofii – fiński system mierzalności wpływu będący kombinacją społecznej rachunkowości i metodologii SROI – link znajduje się tutaj!

LITWA

1. Metodologia oceny wpływu , w tym wpływu społecznego, na ocenę wpływu projektów i strategii finansowanych przez państwo – link znajduje się tutaj!
2. Wsparcie metodologiczne oceny wpływu autorstwa Stowarzyszenia Partnerstw Publiczno-Prawnych – link znajduje się tutaj!

POLSKA

1. eRPES – narzędzie informatyczne do ewaluacji i benchmarkingu podmiotów ekonomii społecznej w pięciu wymiarach: wydajności ekonomicznej, kooperacji, źródeł i kompetencji organizacyjnych oraz społecznej użyteczności – link znajduje się tutaj! Prezentację na temat tego narzędzia pobierzesz tutaj:
2. Provelt.pl – narzędzie do mierzenia różnych aspektów działania podmiotów ekonomii społecznej, w tym m.in.: wpływ socjoekonomii, ludzki i społeczny kapitał (w tym również wkład wolontariuszy) – linki znajdują się tutaj i tutaj!
3. Esometr – narzędzie służące do mierzenia społecznej wartości dodanej podmiotów ekonomii społecznej. Pozwala ono zweryfikować stopień w jakim podmioty ekonomii społecznej spełniają cele, które są przed nimi stawiane (społeczna i profesjonalna integracja, kapitał społeczny, społeczność lokalna) – link znajduje się tutaj i tutaj!